

Kannas Kutsuu

Opas
matkailijoille
ja
lomanoicettäjille

VIIPURI 1935

Hinta 2:—

VOIMA-OLUEN virkistävä ja raikas maku tuo Teille etenkin näin kesäpäivinä hyvän tunteen. Nauttikaa myöskin janoonne ja virkistyäkseenne

VOIMA-OLUTTA, taatusti hyvää ja miellyttävän makuista.

Saatavana Alkoholiliikkeestä, hotelleissa ja ravintoloissa.

F. Sergejeff'in Oluttehdas Oy.

KANNAS KUTSUU

Opas matkailijoille ja
lomanviettäjille

JULKAISIJA
Mainos- ja matkatoimisto
OPAS

Viipuri 1935

Painettu
Viipurin Kirjatyö Oy:n
kirjapainossa
1935

KANNAS-

KESÄISEN MATKAILUN PARATIISI.

Otsikko saattaa tuntua liian vaateliaalta ja omahyväiseltä, länsi- ja varsinkin pohjois-Suomen asukas voinee panna siihen kiukkuisen vastalauseensa. Älkäämme senvuoksi riidelkö, paratiisi on Suomi kokonaisuudessaan kesällä. Kullakin maankolkalla on omat nähtävyytensä ja ihanuutensa, kullakin on oikeus ylistää omaa maakuntaansa. Kysymys onkin nyt siitä, olemeko liioitelleet kannaksen erinomaisuutta otsikollamme. Tarkastelkaamme.

Missä on matkailijalla parempi tilaisuus nähdä siinä määrin kaikkea sitä, mitä maamme voi matkailijalle tarjota, kuin juuri kannaksella. Vanhoja historiallisia muistoja, uusimman ajan tekniikan ja insinööritaidon saavutuksia, luonnonnähtävyyksiä ja kesäistä ilonpitoa — aurin gon ja meren palvontaa. Kannakselta löytää rinnan vanhan ja uuden, pyhän ja arjen, järvien leppoisan rauhan ja hiekkarantojen riehakkaan riemun, täällä sekä luonto että ihminen tarjoo parastaan. Tarvitseeko väite todistuksia?

Alkakaamme Viipurista, itä-Suomen pääkau-pungista ja itä-Suomeen suuntautuvan matkailu-

Kesähelteellä pyytäkää

YHDYSOLUTTA

Se sammuttaa janon
ja virkistää.

Miellyttävän viinimäisen ja lauhkean ma-
kunsu vuoksi se sopii naistenkin juomaksi.

Kolin Parturiliike

Rautatiekatu 3.
(Vastapäätä asemaa.)

Ehdottomasti siisti ja
ammattitaitoinen työ.

Suosittelaa matkustavaisille.

liikenteen keskipisteestä. Missä toisessa maamme kaupungissa tapaa niin suppealla alalla sopusointuisesti rinnakkain vanhan ajan ja nykyajan? Keskiaikaisen linnan naapurina maakunta-arkiston funkistyylinen palatsi, kumpikin yhtä vallitsevana, julistaen oman aikakautensa työtä, voimaa ja kauneutta. Vielä lähempänä ovat vastakohdat etelä-sataman vanhan bastionin valleilla, jossa vallien keskellä keskiaikaisten muurien ympäröimänä kohoaa Taidemuseon jalo- ja yleväpiirteinen temppeli, uusaikaisesta rakennustyylistään huolimatta täysin sopusointuisena historiallisen perustansa ja ympäristönsä kanssa. Tällaisia rakennustaiteellisia erikoisuuksia ja nähtävyyksiä on Viipuri täynnä. Haluatko nähdä suomalaisen insinööritaidon saavutuksia, tekniikkaa, koneita, voimaa. Niistä kertovat sinulle Imatra, Enso, koko Vuoksenlaakso, Saimaan kanava. Uudenpää, ihmeellisempää ja valtavampaa et muualta Suomesta löydä. Yhtä runsaita, yhtä erikoisia ovat täällä luonnonkin tarjoamat nähtävyydet. Tarvitsee vain mainita nimet: Imatra, Punkaharju, Valamo, Saimaan kanava. Eivätkö ne ole matkailumme aikaisinta historiaa ja siitä huolimatta tänä päivänä yhtä ajankohtaisia ja suosittuja kuin silloinkin. Ja miten paljon uutta vielä tuntematonta kauneutta luonto onkaan kannaksella varannut silmien ihastukseksi ja mielen virkistykseksi. Ne ovat jääneet toistaiseksi syrjään tavanomaisten kulkureittien varrelta, mutta vähitellen oppivat matkailijat ne kyllä löytämään.

Ja paras, vahvin todistus viimeiseksi. Terijoki, Kuokkala, Koivisto sekä, tosin varsinaisesti kannaksen ulkopuolella, ulkosaaret Suursaari,

Seiskari ja Lavansaari. Eivätkö nämä nimet ilman mitään lisäselvityksiä kerro riemukkaista rantahietikoista, paahtavasta auringosta, suolaisesta merestä, värin ja ilon yltäkyläisyydestä, kesäillan hämyssä kuumeisina ja riuduttavina soivista tanssin säveleistä, nuoruudesta ja rakkaudesta. Unohtakaa hetkeksi huolenne ja murheenne! Tulkaa polttaville hietikoillemme, vilpoisille laineillemme! Olkaa nuoria, olkaa kauniita, olkaa riemullisia! Niin ne kutsuvat. Kannas kutsuu

Keskus Itä-Suomessa

on tavallaan ja omalla alallaan
myöskin

Suojeluskuntalaisten Urheiluliike Oy.

Viipuri
Karjalank. 25

Erikoisalat:

Urheiluvälineet, metsästys- ja kalastustarpeet, urheilupuvusto, polkupyörät, retkeilyvälineet, sk.- ja sotilastarpeet y. m.

Lähdemme Viipurista.

Ensinhän sinne on kuitenkin tultava. Jos matkustaja ei ole ensikertalainen, vaan on aikaisemminkin Viipurissa käynyt ja tuntee sen, matkustaa hän saman tien sieltä edelleen junalla, autolla tai laivalla, jos päämäärä on selvillä. Tai ehkä hän sittenkin viipyy päivän tässä miellyttävässä kaupungissa, harkitakseen, mihin päin hän matkansa suuntaisi. Hänet me kuitenkin jätämme tällä kertaa oman onnensa nojaan. Me otamme opastettavaksemme ne matkustavaiset, jotka saapuvat Viipuriin ensi kertaa. Mihin me heidät kuljetamme?

Ensiksi tietysti Viipurin linnaan. Torkkeli Knuutinpojan rakennuttamaan ja Knut Possen kerran räjähdyttämään, mutta kaikesta huolimatta maamme parhaiten säilyneeseen linnaan. Yksinkertaisena, mutta voimakkaana ja vaikuttavana kohoaa se pienellä saarellaan, tai niemihän se oikeammin on. Viipurin linnalla ei ole Olavin linnan runollisuutta eikä Turun linnan aarteita. Se on kova ja ankara kuin sotakin. Se on tänä päivänä yhä sitä, mitä se on ollut kautta vuosisatojen — sotalinna. Kun muut maamme linnat — lukuunottamatta Hämeen linnaa, jota käytetään vankilana — ovat jo siirtyneet historian ja muistojen pyhäpäivään, elää

Viipurin linna edelleenkin nykyisyyden arjessa. Sen paksujen muurien sisällä tehdään tärkeätä työtä. Se on sotilasesikuntien päämaja niinkuin ennenkin. Se on Suomen lukko, ei vain juhlapuheissa, vaan todellisuudessaakin.

Tietysti on matkailijalle näytettävä myös Pyöreä Torni ja sen ainutlaatuisessa ravintolassa kahvit juotava. Kahvissakin tuntee ehkä säväyksen sitä keskiajan ja huovien tunnelmaa, jonka vieraassa herättävät paksut kiviset seinät, pienet syvennyksissä olevat ikkunat ja historialliisiin pukuihin puetut tarjoilijaneitokset.

Nämä kaksi, linna ja torni, ovat obligatooriset, pakolliset. Ne on aina ja kaikille näytettävä.

Mihin sitten retki ohjautuu, riippuu sekä viejistä että vietävistä. Jotkut haluavat nähdä Monrepos'in. Kyllä sielläkin kelpaa käydä, vaikka se ei mitään niin erikoista ja harvinaista nähtävää ole. Älkäämme esim. Aulanko—Karlbergilla käyneitä turhan vuoksi Monrepos'iin kuljettako. Myöskin Papulan vuorelle ja sen paviljongille on matkailija pantu joskus kiipeämään. Säästäkäämme häneltä se vaiva. Sillä Viipurilla on paljon parempaakin ja erikoisempaa nähtävää tarjolla. Historiaa on vieras nähnyt jo linnassa ja tornissa, sitä hän voi vielä sen lisäksi nähdä vanhan kaupungin kapeilla ja mäkisillä kaduilla. Luontoa on hän ehkä ihailut Monrepos'issa ja sitä ehtii hän nauttia maaseudullaakin. Tutustuttakoon hänet myös nykyisyyteen ja uuteen Viipuriin. Pantsarlahden valleilla ko hoava Taidemuseo, Viipurin ehkä kaunein rakennustaiteellinen luomus, josta henkii kreikka-laista ylevyyttä ja sopusuhtaisuutta, ei voine olla tehoamatta ihmiseen, jonka sielu ymmärtää

kauneutta. Taidemuseo on Viipurin Akropolis. Vielä on Viipurissa juhlallinen ja asemaltaan hallitseva Maakuntamuseo, kohta on ihailtavamme myöskin maamme uudenaikaisin kirjastotalo Torkkelin puiston rehevässä lehvistössä. Ja että niinkin proosallinen laitos kuin mylly voi olla kaunis, sen voi matkustaja todeta nähdessään S.O.K:n myllyn elevaattoreineen. Kun lopuksi kiertokävelymme jälkeen saamme elokuisena iltana Espilän kuistilla nauttia krapuillallisen, kesäorkesterin vastapäätä soitellessa Straussin valsseja, ei liene, hotellin houkutteleville patjoille levolle laskeutuessanne, vaikeata tunnustaa, että Viipuri on ravinnut meidät niin sielun kuin ruumiinkin puolesta tavalla, jota vanhan hansakaupungin ei tarvitse hävetä.

Viipurista lähtee matkareittejä säteittäin joka suuntaan. Koivistolle, Terijoelle, Käkisalmeen, Kirvuun, Imatralle, Punkaharjulle ja Lappeenrantaan pääsee sekä junalla että linja-autolla. Lappeenrantaan on suositeltavin tie kuitenkin Saimaan kanava. Ulkosaaret ovat ainoat, joihin ei Viipurista ole suoraa yhteyttä. Minkä reitin alkajaisiksi valitsemme ja mihin ensiksi matkustamme, on yhdentekevä. Kun Koivisto kartan mukaan on lähin etappipaikka, alkakaamme sieltä ja kiertäkäämme kehää sitten vastapäivään.

Humaljoki - Koivisto - Johannes - Viipuri v. 1935.

Lähtee Koivistolta Johannes—Viipuri

arkip.	pyhäp.	Lähtee Johanneksen kirkonkylästä
klo 6.45		arkip. klo 7.15
" 7.30		" 9.30
" 9.00	klo 9.00	Lähtee Viipurista
" 12.30	" 12.30	klo 11.30
" 14.00	" 14.00	" 14.30 (lauant. 15.00)
" 17.30	" 17.30	
" 20.00		

Humaljoki—Koivisto

Lähtee Humaljoelta klo 7.10
" Koivistolta " 16.15

Lähtee Viipurista

klo 6.30	
" 10.00	
" 11.30	klo 11.30
" 13.30	" 14.30
" 14.30	" 17.45
" 17.45	" 20.00
" 20.00	

Muurila—Koivisto 1/6. 35. alkaen

Lähtee Muurilasta arkip. klo 6.55
pyhäp. " 15.00
" Koivistolta arkip. " 16.15
pyhäp. " 10.00

15/6—31/8. 35. välisenä aikana ajetaan seuraavat lisävuorot:
Lähtee Koivistolta V:riin sunnunt. ja maanant. klo 1.00 yöllä.
" Viipurista K:stolle sunnunt. klo 8.45.

Paikkatilaukset Koivisto puh. 100
Viipuri " 345

KOIVISTON AUTO O.Y.

Rantaravintola

Koivistolla
keskeisellä paikalla aseman, sataman
ja kirkonkylän teiden risteyksessä.

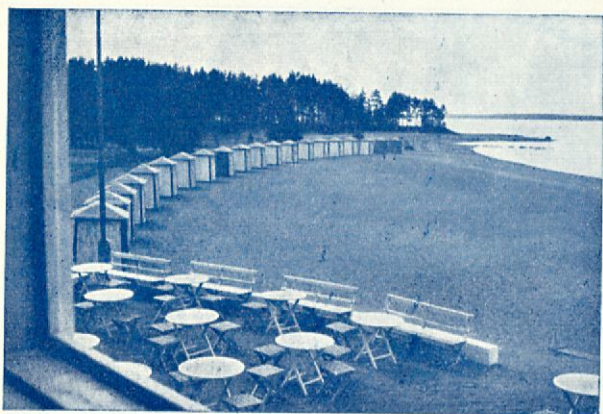
Anniskeluoikeudet

Sopiva ruokailu- ja levähdyspaikka
matkustajille.

Koiviston kaunis kylpylä.

Tunnin ja neljänneksen ajo junassa tai linja-autoissa, vajaan tunnin matka yksityisautossa, niin olemme perillä Koiviston satamakauppalassa.

Koiviston Merikylpylä lienee edelleenkin maamme nuorin merikylpylä, se toimii vasta kolmatta kesää. Siitä syystä se on toiselta puolen vielä kovin puutteellinen, toiselta puolen taas tarkoituksenmukainen ja uudenaikainen. Se ei tällä hetkellä vielä voi tarjota vierailleen mitään lääkintähoitoa, ei hierontaa, ei sähkö- eikä savihoitoja. Se tarjoaa meille vain kauniin hiekkarantansa ja alati vaihtuvan puhtaan veden. Salmessa, jonka rannalla kylpylä sijaitsee, käy aina vahva virta, tänään toiseen huomenna päinvastaiseen suuntaan. Kaunista hiekkaa ja puhdasta vettä on kuitenkin muualakin eikä vain Koivistolla. Se, millä Koiviston kylpylä ylpeilee, on sen suuri kasinorakennus. Ei se ulkoapäin mikään kaunis eikä vaikuttava ole, päinvastoin vähän latomaiselta vaikuttava. Mutta astuttuasi sen eteisaulaan tunnet jo mielihyvää sen tilavuudesta. Ja saavuttuasi lasiruutuisten kääntöovien kautta ravintolasaliin johtavalle portaikolle olet miellyttävästi yllättynyt siitä avaruudesta, ilmayuudesta ja valoi-

Koiviston Merikylpylän uimaranta,

Koiviston Merikylpylän lauantaimaja.

KOIVISTON

MERIKYLPYLÄ

on aloittanut 3:nen kylpykautensa ottaen vastaan kesävieraita ja matkailijoita.

Kylpylä sijaitsee tunnin auto- ja junamatkan päässä Viipurista rauhallisessa mäntymetsässä, kauniilla paikalla Koiviston salmen rannalla. 200 metriä pitkä puhdas hiekkaranta ja virtaava puhdas vesi.

Uudenaikainen ja tarkoituksenmukainen kasinorakennus, jonka kaunis ja ilmava ravintola- ja tanssisali on maan suurimpia, mahtuen siihen hyvin 400 henkeä pienentämättä avaraa tanssitilaa. Orkesterimusiikkia kolmasti päivässä. Illallistanssiaiset 4 kertaa viikossa.

Ensiluokkainen keittiö. Täydelliset aniskeluoikeudet.

Viikonloppumajoja vuokrattavana kasinon ja uimarannan välittömässä läheisyydessä. Asuinhuoneita saatavana sekä kasinolta että sen lähiympäristöstä. Asuntoja pöytätilauksia ottaa vastaan kasinon ovenvartija, puh. Koivisto 70.

Esittelyvihkosia lähetetään ja tiedusteluihin vastataan maksutta. Postiosoite Koivisto.

suudesta, joka vastaasi tulvii. Sali on avara joka suuntaan, korkea, pitkä ja leveä. Valoa virtaa sekä seinien että kattoholvin suurista ikkunoista. Jälkimäiset toimivat samalla ilmanvaihtajina, joten salissa on ilma aina raikas, puhdas ja savuvapaa, vaikka se olisi ahdinkoon asti täynnä väkeä. Huoneen korkeutta korostavat vielä yksinkertaiset nelikulmaiset pilarit, jotka jakavat salin kolmeen pitkittäiseen osaan. Molemmissa sivuosastoissa ovat pöydät, keskus on kokonaisuudessaan varattu tanssitilaksi, joka on linoleumilla päällystetty ja yhtä tilava kuin monessa muussa paikassa koko ravintolasali. Huomiota herättävin on orkesterin sijoitus. Sen paikka on sisääntuloa vastaavalla päätyseinämällä olevalla parvekkeella, pari metriä lattian yläpuolella ja salista terassille ja rantahiekalle johtavan uloskäytävän päällä. Tällä järjestelyllä ei orkesteri anasta eikä pienennä salin kallista lattiapinta-alaa. Ja kuuluvaisuuskin on varmasti parempi siltä korkeudelta, minkä lisäksi orkesterimusikki on rannalle avautuvan ikkunan kautta auringonkilossa raukeina lepäävien kylpijöidenkin nautittavissa.

Ja jos olet utelias ja halukas näkemään alempana olevan keittiö- ja talouskerroksen salaisuuksia, saat todeta samanlaisen tarkoituksenmukaisuuden ja siisteyden vallitsevan sielläkin. Kolme keittiötä, jääkaapit, viinikellarit, jäähdytyskomero ovat takeina keittiöpuolen oivallisuudesta. Ei siis suotta ole kasino asiantuntijoilta saanut sitä tunnustusta, että vain Hangon kylpylaitoksen kasinoa voi siihen verrata.

Kylpylän toisena erikoisuutena ja vetovoimana ovat hauskat ja viihtyisät viikonloppumajat.

Kutsuvina ja houkuttelevina seisovat ne valoisassa metsikössä kylpylään vievän tien varrella säännöllisten välimatkojen päässä toisistaan, kussakin oma kuistinsa ja lippusalko jokaisen edessä. Valitettavasti niitä on vain liian vähän, kolme kahden huoneen ja yksi yhden huoneen, joten jos matkamme sattuu keskikesällä, me tuskin onnistumme johonkin niistä asukiksi pääsemään. Jokainen huone majoissa on erillaisella seinäpaperilla verhottu ja eri värisävyyn sisustettu. Yhdessä on punertavat seinäpaperit ja punertava kalusto, toisen värisävy on keltainen, kolmannen vihreä, neljännen oranssi j.n.e. Kussakin huoneessa on kaksi vuodetta, kaksi tuolia, pikku pöytä, pesuteline ja seinäpeili, kaikki funkistyyliä. Mikä nautinto nukkua sellaisessa kesäyöt, meren rannalla, pihkan tuoksussa!

Sellainen oli Koiviston kaunis kylpylä. Me viipyisimme siellä koko viikon, kuukauden, vaikka kesänkin. Mutta lomamme on lyhyt ja paljon Kannaksen kesää on vielä näkemättä. Ensi kesänä tulemme kuitenkin taas Koivistolle ja varaamme enemmän aikaa mukaan.

HELENIUKSEN KAHVILA JA RAVINTOLA

Vanhin ja käytetyin ruokailupaikka Koivistolla.

Anniskeluoikeudet

Puhelin 53

Aikataulu

joka päivä linjalla

Viipuri - Kaukjärvi - Uusikirkko - Terijoki - Kuokkala - Rajajoki

15. 6. 1935 lähtien

[illegible]

×-ajetaan 15. 9. 1935 asti.

Viipurin Linja-auto Oy.
Puh. 37 40

Terijoki, Kuokkala, Tyrisevä — Suomen Riviera.

Terijoesta on niin monet kirjoittaneet ja niin paljon kirjoitettu, että kertoipa siitä mitä tahansa, on se pakostakin oleva vanhan, ennen luetun toistamista. Lampén, Kianto, Kivijärvi ja ennen kaikkea kannaksen omat pojat Olavi Paavolainen ja Unto Seppänen sekä monet muut ovat Terijoen ylistystä laulaneet.

Terijoki oli "suuri huuto" 5—6 vuotta sitten, se oli kesänvieton "clou". Nyttemmin sille on ilmaantunut kilpailijoita. Siellä täällä rannikoilamme on syntynyt kylpylöitä ja rantahuvipaikkoja. Terijoen mainetta ja valta-asemaa ne eivät kuitenkaan ole voineet horjuttaa. Ja ehkä on ollut eduksikin uusien merikylpylöiden ilmaantuminen, sillä rantaelämä on vuosi vuodelta saavuttanut yhä suuremman yleisyyden ja Terijoki rupesti käymään ahtaaksi. Terijoen ylikansoituksesta lienee johtunutkin, että lomaviettäjä ja huvimatkaajat alkoivat siirtyä sen naapurikyliin Kuokkalaan ja Tyrisevälle. Kuokkala ja Tyrisevää voikin Terijoki pitää pahimpina kilpailijoinaan, sillä niiden tarjoamat mahdollisuudet ovat yhtä suuret kuin Terijoenkin eikä niillä ole Terijoen varjopuolta — väentungosta, ainakaan toistaiseksi. Kuokkala on jo

muodostunut ratsastuksen harrastajain kesäleiripaikaksi. Siellähän on Helsingin Ratsastajilla parina kesänä ollut tallinsa ja kilpailunsa. Ja kun meilläkin muotiin tulleen golfpelin harrastajat ovat keksineet Kuokkalan ja Tyrisevän nummet, jotka ainakin maallikon mielestä tuntuvat erinomaisilta peliin soveltuvilta luonnontentiltä, niin voinee sinne odottaa golfsiirtolan-kin syntymistä. Mutta asiallisestihan se ei Terijoen asemaa muuta. Minkä rikkaampaa ja elinvoimaisempaa elämä ympäristössä on, sen vilkkaampi ja kiireisempi on meno keskuksessa. Niinkuin on yhdentekevää paistattaako päivää Terijoen vai Kuokkalan tai Tyrisevän rannassa. Samaa kultaista kilometrien mittaista hietavyötä on ranta Tyrisevältä Ollilaan saakka.

Mikä on se taika, jolla Terijoki on saavuttanut maineensa ja suosionsa? Tietysti sen ihanteelliset hiekkarannat, vastattaneen. Tuskinpa ne yksinomaan tai pääasiallisestikaan? Sillä onhan Pohjanlahdenkin rannalla yhtä erinomaisia rantahietikoita. Yhtä hyvinhän ne voisivat olla Terijoen asemassa. Eiköhän syvin syy ole Terijoen menneisyydessä? Terijoen kesäelämällähän on vanhat traditionsa. Terijoella on loistava menneisyys ja rikkaat muistot. Sen upeissa huviloissa on aikoinaan vietetty yllellisiä juhlia, joissa jalokivet ovat säteileet, ritarimerkit loistaneet ja sampanja vuotanut. Siellä on pidetty tanssiaisia, joissa Venäjän ylhäisön kaudottaret ovat liidelleet salien parketeilla komeiden aatelisjunkkarien käsivarsilla. Lämpimässä kesäyössä ovat kutsuvina kiirineet balalaikka-orkesterien rakkaudennälkäiset sävelet. Puistojen vanhat lehmukset voisivat kertoa kiihkeistä

lemmenkohtauksista, kuluneet puutarhapenkit rakkauden pyyteistä ja täyttymyksestä, sammaloituneet tiet ja polut sekä odotuksen kärsimättömistä että pettymyksen masentuneista askeleista. Ne Terijoen kesät olivat yllellisyyden, kauneuden ja lemмен yhtäjaksoista juhlaa. Sitten hävisivät juhlijat. Mutta juhlien tenho pysyi ja jäi jäljelle. Se kutsui sijalle uudet juhlijat, oman maan nuorison. Mutta nämä uudet juhlijat eivät etsineet lehmusten varjoa, eivät kuluttaneet päiviään romanttisissa lemmenhaaveissa "sinisessä lasitornissa", vaan etsivät aurinkoa, merta, terveyttä ja reipasta iloa. Niin syntyi uusi juhla — hienon hietikon, hehkuvan auringon ja suolaisen meren riemukas juhla. Tuli uutta viiniä vanhoihin leileihin.

Loistavan muinaisuuden hämähäkinseidin ympäröimä, vähän rappeutunut ja vähän ränsistynyt, mutta elämänhaluinen, verevä ja värikäs, sellainen on Terijoki.

HUVIMATKAT

suuremmissa seurueissa käyvät halvemmiksi kuin yksin matkustaminen.

Seurahuvimatkoja

tässä kirjassa selostettuihin paikkoihin ja muualle Kannakselle järjestää

MAINOS- JA MATKATOIMISTO

OPAS

VIIPURI — LINNANKATU 36 — PUHELIN 274

Kannaksen kylpyläelämän keskus on

**Terijoen
Merikylpylän
Kasino**

Tanssi-illat 4 kert. viikossa. I lk. orkesteri
Täydelliset anniskelu-oikeudet
Puh. Terijoki 4

SEURAHUONETTA

suositellaan matkustajille ja
ruokailijoille.

Jos ette tiedä,

missä ja miten viettäisitte lo-
manne, neuvotelkaa toimistom-
me kanssa. Teemme ehdotuk-
sia ja suunnitelmia, annamme
hinta- y. m. tietoja.

Mainos- ja matkatoimisto OPAS

Viipuri — Linnank. 36 — Puh. 274

Toivioretki terveydenlähteelle.

Lieneekö Suomessa ihmistä, joka ei olisi joskus kuullut Kirvun nimeä mainittavan. Siellä, missä on koettu sairautta — ja missäpä sitä ei olisi — siellä on melko varmasti puhuttu Kirvusta, pelastuksen ja terveyden palauttamisen toivossa. Eikä vain puhuttu, vaan pantu myöskin toimeksi ja lähdetty Kirvuun. Ja ihmeellinen paikka se lienee. Ken on siellä kerran ollut, hän mieli sinne jälleen takaisin. Ja vaikka ei sairaus ja tuskat enää runtelisikaan raihaista ruumista, lähdetään Kirvuun kesälomalla ”leppämään”. T. s. Kirvusta on tullut ei vain parantola ja sairaiden olopaikka, vaan myöskin terveiden kesälomanviettopaikka.

Mitkä ovat sitten ne taikakeinot, joilla Kirvu sairaa parantaa ja vetää heitä jatkuvasti terveinäkin puoleensa? Tämän kirjoittaja ei ole koskaan Kirvussa ollut — syytä sinne mennä olisi kyllä enemmän kuin tarpeeksi —, mutta olen kuullut, että ne ihmerohdot ovat ensin vesi ja sitten savi ja ”heinät”. Heiniksi kutsutaan Kirvun kasvisruokaa, etupäässä vihanneksia. Ei ne sen ihmeempiä rohtoja ole. Mutta mitä hyödyttää sitten mennä Kirvuun, sillä on noita lääkkeitä jokaisella tilaisuus käyttää kotonaankin. Eipä hyödytäkään. Mutta kuinka moni meistä kotona vaivautuu noudattamaan

Kirvun Luonnonparantolan rakennuksia.

tuota luonnonmukaista elämäntapaa, jota Kirvu koettaa ihmisille opettaa. Ihminen on luonnostaan mukavuutta rakastava, herkuttelija, terveydenhoidon suhteen saamaton. Ei hän kotioloissaan omasta vapaasta tahdostaan mielellään alistu näennäisesti helppoon mutta kuitenkin kieltäymyksiä ja säännöllistä terveydenhoitoa vaativaan elämäntapaan. Vasta sitten, kun sairaus on iskenyt kyntensä ruumiiseen tahi sieluun, herätään havaitsemaan laiminlyönnit ja turvaututaan Kirvun pelastavaan apuun. Ja Kirvu antaa sen avun niin perinpohjaisesti ja samalla miellyttävästi, että potilas saa kirvutartunnan ja ikävoi sinne tervehtyttyäänkin takaisin. Niin, se tervehtyminen — onko se varmaa. Sitä ei kirjoittaja uskalla mennä takaamaan eikä luultavasti kaikissa tapauksissa parantolakaan, mutta ne sangen useat kirvulaiset, jotka allekirjoittanut on tavannut, ovat kaikki sieltä terveisinä palanneet. Ylistävän olen kaikkien kuullut — sitä ovat tehneet Kalle Väänänen, Martti Jukola y. m. —, moittivan en kenenkään.

Sellainen on Kirvu: puhdasta vettä, savikääreitä ja -hauteluita, kuuhimista, porkkanan ja punajuuren syöntiä, seurauksena terve ruumis ja reipas mieli. Miksi en matkustaisi Kirvuun!

UUDESTISYNTYVÄ KANAVA.

Ennen sotaa lienee Saimaan kanava ollut maamme suosituin ja käytetyin matkailureitti. Eikä kanavaa käytetty vain huvimatkailuun, vaan jokapäiväseenkin matkustukseen. Savon vesistöjen varrella asuvat matkustivat Viipuriin ja Pietariin Saimaan kanavan kautta. Matkustajalaivat kulkivat säännöllisin vuoroin Viipurista kanavan läpi Saimaalle Kuopioon ja Joensuuun asti.

Mutta niinkuin sota muutti suuresti muutkin olevaiset olot, niin se muutti perusteellisesti Saimaan kanavankin matkustaja- ja matkailuliikenteen. Sodanjälkeinen aika on kanavalle ollut tässä suhteessa alennuksen ja unohduksen aikaa. Ennen ei ihmisillä ollut kiirettä; heillä oli kylliksi aikaa matkustaa tätä kylläkin hidasta, mutta kaunista ja turvallista reittiä. Sota ja sitä seurannut taloudellinen jälleenrakennustyö loi kiireen maailmaan. Puhumattakaan siitä, ettei tavallisilla matkustajilla ollut varaa uhrata melkein kokonaista päivää kanavan ja sen lähes kolmenkymmenen sulkukammion läpäisemiseen, alkoivat turistitkin vieroksua tätä entistä suosikkiaan ja unohtivat sen. Kymmenisen vuotta sitten yritettiin kanavalla vielä ylläpitää säännöllistä kertaviikkoista matkustajalinjaa, mutta kuoltava oli senkin toivottomuuteensa. Ja harvoinpa on viime vuosina Saimaan kauniilla ka-

navalla enää matkustajapurtta ja värikästä ila-koitsevaa huvimatkailijajoukkoa nähty. Kanava jäi "takatuupparien" ja "lotjapaavojen" yksin-omaiseen herruuteen.

Ja kuitenkin. Jos olet väsynyt ja hermostu-nut ja kaipaat lepoa ja rauhaa, mikä suo sinulle sitä runsaammin ja miellyttävämmiin kuin kii-rehtimätön kulku Saimaan kanavan rauhaisassa uomassa, jossa ei tuulet ulvo eikä vaahtopäät ärjyen alusta heittele. Vesi vain leppoisesti ja viihtyisästi laivan kyljissä solisee, aurinko he-loittaa, pääskysel leikkaavat ilmaa pääsi yllä, rantakoivut ja -pihlajat ojentelevat oksiaan lai-
van laitojen yli, mansikat punoittavat rantatöy-räällä, voit vaikka poimia niitä ja kellotella tuoksuvassa ruohikossa sillä aikaa, kun laiva on sulussa. Onnentäyteinen rauha ja hiljaisuus vallitsee. Sen rikkoo silloin tällöin vain pienen kanavahinaajan kimakka vihellys tai lotjamies-ten huikkaus.

Mutta kiire ja vauhti on syöpynt nykyhet-ken ihmiselle niin veriin, ettei hän lomallakaan olisi malttanut kiusaantumatta vanhaa kana-vaa purjehtia. Eikä vain matkustajien vaan tavaroidenkin kuljetukseen alkoi kanava olla liian hidas ja ahdas. Ja niinpä ryhdyttiinkin sitä uudenaikaistuttamaan, sille toimitettiin nuo-rennusleikkaus. Sitä eivät tehneet lääkärit, vaan insinöörit uusien tekniikan ihmeitten avulla. Missä ennen oli kolme sulkukammioita, siihen tehtiin nyt vain yksi, ja missä ennen oli yksi kammio, siinä ei nyt ole sitäkään. Mihin en-nen tarvittiin tunti, siihen kuluu nyt kymmenen minuuttia. Minkä ennen teki ihmisvoima, sen suorittaa nyt sähkö. Tämä uudistumisprosessi

ei ole vielä päättynyt, leikkaus kestää vielä muutaman vuoden. Mutta jo tällä asteellaan on kanava jälleennäkemisen arvoinen. Se oli insinööritaidon ja tekniikan ihme kahdeksankymmentä vuotta sitten valmistuttuaan, nyt se on sitä uudestaan. Runollisuuttaan se on ehkä jonkun verran menettänyt, mutta nykyaikahan ei harrastakaan runoutta. Tekniikka on aikamme tunnus ja sitä voi kanava nyt tarjota nähtäväksemme. Saimaan kanava on muuttumassa ajan mentaliteetin mukaiseksi.

MEREN TYTTÄRET:

SUURSAARI, LAVANSAARI JA SEISKARI.

Teemme otsikollamme ehkä vääryyttä Tytärsaarelle, jonka olemme siinä jättäneet mainitsematta. Sillä kuuluuhan saari sekä hallinnollisesti että maantieteellisestikin siihen saariryhmään, jonka tavallisesti tunnemme ulkosaarten nimellä Kun Tytärsaari kuitenkin on kovin kaukana ja sen olosuhteet ja matkailijoille tarjoamat mahdollisuudet niin niukat ja vajavaiset, ettei suurellisimpiin oloihin tottunut manterelainen tule siellä toimeen, on meidän matkailuliikenteestä puhuessamme jätettävä Tytärsaari vielä toistaiseksi sivuun. Mutta ehkä on senkin aika tuleva.

Kolmesta otsikossa mainitusta saaresta on Suursaari luonnollisesti eniten tunnettu kesänvietto- ja matkailupaikkana. Se tuli muotiin varsinaisesti vasta sodan jälkeen ja on sen suosio yhä edelleen noususuunnassa. Niinpä se on näistä saarista parhaiten ja ainoa riittävästi varustettu kesävieraita vastaanottamaan ja huol-

tamaan. Suursaaresta voisimme sanoa, että se on Suomen Helgoland. Sen rantahiekalla näkee uusimmat kylpylämuotiuutuudet. Siellä on huulipuikko ja puuterirasia yhtä välttämätön kuin uimapukukin. Seurustelu ja huvitukset muodostavat yhtä tärkeän puolen sen kylpylä-elämästä kuin auringonkylpyjen ottaminen ja uiminen. Suursaarella on mannermainen ja, uskaltaisinko sanoa, jonkinlainen aristokraattinen leima. Sitä tuntua tehostavat vielä rannikkokaupunkien purjehdusseurojen jaloviivaiset kutterit ja kilpapurjehtijat, joita kesän kuluessa tiheästi vierailee Suursaarella. Onneksi ei saarella kuitenkaan ole vielä matkustajahotellia eikä toivottavasti koskaan tulekaan. Silloin kadottaisi sen kesänvietto viehätöksensä, ja saaren omalaatuisuus häviäisi. Siitä muodostuisi ehkä vain rikkaiden armoitettu ja eristetty kylpy- ja huvipaikka. Sillä eikö juuri asuminen vaatimattomissa, mutta siisteissä, niin siisteissä että kaupunkilaisenkin saattaa käydä kateeksi, saarelaistaloissa, samanlaisissa niin rahapohatta kuin pikkupalkkainen konttoristikin, ole Suursaaren kesävieton suurin viehätys. Tietoisuus siitä, että kaikki säätyyn ja varallisuuteen katsomatta asumme samanlaisissa oloissa, syömme samaa ruokaa, lojumme vierekkäin naapureina rannalla, luo vapaan, ennakkoluvottoman yhteenkuuluvaisuuden ja tuttavallisuuden tunnon kylpylävieraiden kesken. Kaikki ovat samanlaisia riemuitsevia ja leikkiä lapsia taivaan auringon alla.

Yhä yltävä tungos ja ahtaus Suursaarella on kuitenkin pakottanut matkailijat ja lomanviettäjät suuntaamaan katseensa kahteen toiseen

saareen, Lavansaareen ja Seiskariin. Varsinkin ne, jotka eivät välitä huveista ja kultivoidusta rantaelämästä, vaan haluavat ennenkaikkea nauttia auringosta, merestä ja rauhasta, ovat alkaneet viettää lomansa näissä saarissa.

Lavansaari ja Seiskari eroavat jo luontonsa puolesta Suursaaresta. Viimemainittuhan kuvaa sattuvimmin sen vieraskielinen nimi Hogland = Korkeamaa. Se on metsäisten vuorten ja syvien rotkojen saari. Lavansaari ja Seiskari sitävastoin ovat hiekkaperäisiä tasankosaaria. Niiden keskiosa on mäntymetsää kasvavaa kangasta, jossa kulkee pieniä harjuja, rannat kauttaaltaan hiekkaa, joka länsirannoilla muodostaa valtavia lentohiekkavalleja. Hiekka on näiden saarten perus ja pohja. Eivät ne silti ole autiosaaria. Varsinkin Seiskari on luontonsa puolesta vaihteleva ja kaunis, Suomenlahden helmeksi sitä kutsutaankin. Ihanteellisempia hiekkarantoja kuin siellä on ei löydä mistään. Kilometrien pituudelta ja satojen metrien, paikatellen lähes kilometrin leveydeltäkin yhtäjaksoista tasaista hienoa hiekkaa. Ympärillä aava meri, yläpuolella hehkuva aurinko ja alla vehnäjäuhon hieno hiekka. Hekumoitse, sinä auringonpalvoja! Ja kun olet saanut ihosi poltavaksi ja kaipaat jo viileyttäkin, voit paeta vehmaitten lehtojen varjoon. Sitten illalla, kylvystä ja kuumuudesta raukeana, on miellyttävä kävellä kuivilla harjuteilla valoisassa metsässä, jossa mäntyjen kyljet punertavat laskevan auringon säteissä. Ja kaupunkiin työhön palatesasi olet taas reipas ja virkeä ja vähintään kuparinruskea, jota työtoverisi kateellisina ihas-televat.

